

— det tidligere svenske kongehus — gennem kong Adolph Frederik (død 1771) fra hertug Frederik IV's yngre broder Kristian August, men i denne linie var der kun en enkelt mand, nemlig prins Gustaf af Vasa (der døde 1877). Den yngre linie, den storhertugelige oldenburgske linie, nedstammede fra Kristian Augusts yngre søn.

Forsåvidt angik den gottorpske linie, havde det russiske kejserhus 1773 givet afkald på Gottorpernes rettigheder i Holsten samt på ethvert krav på Slesvig, men alene til fordel for Christian VII og arveprins Frederik og disses mandlige descendens. Det tidligere svenske kongehus havde allerede 1750 renuntieret på sine rettigheder i Slesvig og Holsten.

Da Ruslands afkald af 1773 ikke kunne benyttes som grundlag for en fremtidig ordning af tronfølgen, idet denne jo netop skulle tage sigte på den situation, hvor Christian VII's og arveprins Frederiks mandlige descendens var uddød, er det forståeligt, at den danske regering i første linie henvendte sig til Rusland for at opnå et nyt afkald på de det russiske kejserhus tilkommende rettigheder i Slesvig og Holsten. Til at begynde med stillede kejseren i udsigt, at han ville renuntiere til fordel for hertug Peter af den storhertugelige oldenburgske linie. Da denne imidlertid var lidet populær i Danmark og desuden pådrog sig den russiske kejsers unåde, lykkedes det fra dansk side at opnå kejserens godkendelse af, at hertug Christian af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg, der var søstersøn af Frederik VI's dronning Marie Sophie Frederikke og gift med ovennævnte prinsesse Louise — en af de nærmeste successionsberettigede kvinder ifølge kongeloven — skulle være konge, når Frederik III's mandsstamme uddøde. Herefter blev der den 5. juni 1851 underskrevet en protokol i Warszawa, hvori den russiske kejser renuntierede på sine rettigheder til fordel for prins Christian og hans mandlige afkom. Forinden var tilsvarende renuntiationer til fordel for prinsesse Louise tilvejet bragt fra landgrevinde Louise af Hessen (hendes moder)*) prins Friedrich af Hessen og prinsesse Marie af Anhalt-Dessau (hendes ældre søskende), og ved en acceptations- og forsikringsakt af 18. juli 1851 overførte prinsesse Louise derefter sine rettigheder til prins Christian og deres fælles arvinger og efterkommere.

Den russiske kejsers afkald var imidlertid knyttet til følgende forbehold:

- 1) det berørte ikke de to yngre holsten-gottorpske linier (Sverige og Oldenburg)
- 2) såfremt prins Christians mandlige efterslægt skulle uddø, skulle rettighederne falde tilbage til det russiske kejserhus,
- 3) da formålet med afkaldet fortrinsvis var at lette en „kombination“, som det danske monarkis vigtigste interesser krævede, skulle afkaldet ophøre at være forbindende, hvis selve kombinationen skulle mislykkes,
- 4) ordningen skulle have karakter af en europæisk overenskomst, der skulle finde sted i London.

I overensstemmelse hermed blev der den 8. maj 1852 afsluttet en traktat i London mellem Danmark, Østrig, Frankrig, England, Preussen, Sverige-Norge og Rusland. Traktaten blev senere tiltrådt af Würtemberg, Toscana, Sardinien, begge Sicilier, Spanien, kongeriget Sachsen, Oldenburg, Kurhessen, Hannover, Nederlandene, Bayern, Belgien, storhertugdømmet Sachsen, Mecklenburg-Schwerin, Mecklenburg-Strelitz, Hessen, Grækenland, Baden og Portugal.

I traktaten forpligtede staterne sig til at anerkende, at prins Christian og hans mandlige descendenter af ægteskabet med prinsesse Louise havde successionsret til alle de

*) Dennes ovennævnte ældre søster, prinsesse Juliane Sophie af Hessen-Philippsthal, var afgået ved døden 1850.